

Trīs Cēsu izglītības iestādes piedalās projektā "Waste Art"

Bērnu izglītošana ir nozīmīga, domājot par nākotnes sabiedrības izpratnes un ieradumu veidošanu, tāpēc Vidzemes plānošanas reģions sadarbībā ar nozares ekspertu – Vides izglītības fonda Ekoskolas programmas vadītāju Danielu Trukšānu – izstrādās atkritumu audita metodiku, ar kuras palīdzību 15 Vidzemes plānošanas reģiona izglītības iestādēs audzēkņi kopā ar skolotājiem novērtēs skolās un bērnudārzos radīto sadzīves atkritumu daudzumu un veidu un izvirzīs rīcības situācijas uzlabošanai. Bērnu izglītošana ir nozīmīga, domājot par nākotnes sabiedrības izpratnes un ieradumu veidošanu, tāpēc Vidzemes plānošanas reģions sadarbībā ar nozares ekspertu – Vides izglītības fonda Ekoskolas programmas vadītāju Danielu Trukšānu – izstrādās atkritumu audita metodiku, ar kuras palīdzību 15 Vidzemes plānošanas reģiona izglītības iestādēs audzēkņi kopā ar skolotājiem novērtēs skolās un bērnudārzos radīto sadzīves atkritumu daudzumu un veidu un izvirzīs rīcības situācijas uzlabošanai.

Kur cilvēks, tur atkritumi

Diemžēl cilvēka radīto atkritumu apjoms pasaulē ik gadu palielinās. Lai arī Latvija starp Eiropas Savienības valstīm saražoto sadzīves atkritumu apjoma ziņā ir saraksta lejasgalā ar vairāk nekā 400 kg uz vienu iedzīvotāju gadā, ar šķirošanu un pārstrādi mums tik labi neveicas, jo lielāko īpatsvaru veido tieši nešķīrotie sadzīves atkritumi. Eiropas Savienības atkritumu apsaimniekošanas jomā izvirzītie uzdevumi attiecas arī uz Latviju, un neizbēgami ikvienam būs jāmaina savi paradumi, lai mēs kopā varētu izpildīt nākotnes vajadzībām atbilstošās prasības. Sadzīves atkritumi ir tikai daļa no lielā cilvēku radītā atkritumu kalna, taču par to apjomu ikkatrs ir atbildīgs. Lai veicinātu sabiedrības izpratni par atkritumu problēmu, Vidzemes plānošanas reģions šoruden

kopā ar partneriem ir uzsācis īstenot projektu "WasteArt", kurā viena no aktivitātēm ir atkritumu audits izglītības iestādēs.

5 pirmsskolas un 10 skolas uzskaitīs atkritumus

Lai īstenotu iecerēto, visas Vidzemes plānošanas reģiona izglītības iestādes – gan pirmsskolas, gan skolas – tika aicinātas izteikt interesi piedalīties šajā projektā. Pēc pieteikumu izvērtēšanas, kurā par prioritāti bija izvirzīta skolu motivācija un iespējas, kā arī iesaiste Ekoskolu programmā vai aktīva darbošanās dabaszinātņu/vides jomā, dalībai tika apstiprinātas **15 izglītības iestādes - 5 pirmsskolas un 10 skolas no Alūksnes** (Alūksnes PII "Sprīdītis", Ziemeru pamatskola), **Cēsu** (Cēsu 3.PII, Rāmuļu pamatskola, Cēsu pilsētas Pastariņa sākumskola), **Gulbenes** (Gulbenes sākumskola, Galgauskas pamatskola), **Madonas** (Madonas pilsētas vidusskola, Vestienas pamatskola), **Pārgaujas** (Stalbes vidusskola, Straupes pamatskola) un **Valkas** (Valkas pilsētas PII "Pasaciņa") **novada**, kā arī **Valmieras pilsētas** (Valmieras pilsētas 5.PII "Vālodzīte" un tās struktūrvienība "Krācītes", ZAĻĀ SKOLA).

10.decembrī Vidzemes plānošanas reģiona un izglītības iestāžu pārstāvji tikās Smiltēnē, lai pārrunātu turpmāko divu gadu sadarbību, kas ietvers pedagogu apmācības par audita rīka izmantošanu, skolotāju un audzēkņu kopīgi veiktu atkritumu uzskaiti un novērtēšanu, turpmāko rīcību izvirzīšanu un šo rīcību īstenošanu. Projektā plānota arī pieredzes apmaiņa starp Vidzemes un Dienvidigaunijas pedagogiem. Tas būs eksperimentāls komandas darbs, kur viens otram var lūgt un sniegt padomu, lai kopīgiem spēkiem rosinātu paradumu maiņu skolās, ģimenēs, sabiedrībā.

Mazi soļi, lieli sasniegumi?

Atzīstami, ka izglītības iestādes jau tagad cenšas ieviest videi draudzīgākus paradumus savā darbā un ikdienā. "Skolas ekskursija, līdzīgi ņemot tikai vairākkārt lietojamus traukus; džinsu vākšana skolā, lai tos nodotu tālāk uzņēmumam, kas tiem piešķir jaunu dzīvi; ēdināšanā jau no trīs gadu vecuma lete, kur bērni paši liek ēdiena daudzumu, cik var apēst", – šīs ir tikai dažas no labajām idejām, ar ko dalījās skolotāji. Kaut arī tika norādīts uz nepilnībām atkritumu apsaimniekotāju un valsts līmenī (nepietiekamas atkritumu šķirošanas iespējas, nespēja rast vienprātību jautājumā par depozīta sistēmas ieviešanu), katra darbība sākas ar maziem soļiem un jāveļ "sniega bumba" tālāk. Viena rīcība noved pie citas, un ar savu paraugu varam uz pozitīvām pārmaiņām rosināt apkārtējos.

Projektu "WasteArt" ("Otrreizēja atkritumu izmantošana, pielietojot mākslu un amatniecību"), kurā ar mākslas un citu radošu aktivitāšu palīdzību iecerēts pievērst uzmanību pieaugošā atkritumu daudzuma problēmai un izglītēt sabiedrību par atkritumu daudzuma samazināšanu, atkārtotu izmantošanu un pārstrādi, finansiāli atbalsta Igaunijas-Latvijas pārrobežu sadarbības programma un līdzfinansē projekta partneri. No Latvijas projektā piedalās Vidzemes plānošanas reģions, Vides risinājumu institūts un atkritumu apsaimniekotājs ZAAO.

Šis raksts atspoguļo tikai tā autora viedokli. Programmas vadošā iestāde neatbild par

tajā ietvertās informācijas iespējamo izmantošanu.

Vairāk informācijas: **Maija Rieksta**, projekta "WasteArt" vadītāja Vidzemes plānošanas reģionā, +371 26099521, maija.rieksta@vidzeme.lv

Informāciju sagatavojusi: Māra Sproģe, Vidzemes plānošanas reģiona sabiedrisko attiecību speciāliste, +371 26488091, mara.sproge@vidzeme.lv